

312. Het Europees bankbeslag in de Nederlandse praktijk

Een herijking van beslagroutes in grensoverschrijdend verband

MR. DR. C.G. VAN DER PLAS EN MR. DRS. D. BEUNK

In deze bijdrage staat de toegevoegde waarde van het Europees bankbeslag centraal. De bijdrage biedt een overzicht van de verschillende beslagroutes die een schuldeiser na invoering van de Verordening inzake het Europees bankbeslag ter beschikking staan en de procedurele voor- en nadelen van deze routes. Ook bespreken auteurs de verschillen tussen het Europees bankbeslag en het Nederlandse conservatoir derdenbeslag alsmede de ervaringen met het Europees bankbeslag in de praktijk.

1. Inleiding¹

Met ingang van 18 januari 2017 is Verordening (EU) nr. 655/2014 over het Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen in werking getreden (het Europees bankbeslag, in het Engels: de *European Account Preservation Order*, oftewel het *EAPO*).² Met de *EAPO*-verordening is het mogelijk geworden om met één verzoek bij één enkele rechter conservatoir beslag te leggen op diverse bankrekeningen in verschillende lidstaten. Ruim anderhalf jaar na dato is het tijd om het net op te halen.³ Weet de praktijk het zogenaamde *EAPO* te vinden?⁴ Op Rechtspraak.nl staat het aantal gepubliceerde uitspraken tot nu toe op vijf.⁵ Eén uitspraak betreft een arrest van het Hof Den Bosch, waarin het Bossche hof zichzelf onbe-

voegd heeft moeten verklaren het verzoek inhoudelijk te beoordelen.⁶ Een andere uitspraak betreft een beschikking van de Rechtbank Gelderland waarin zij het *EAPO*-verzoek heeft afgewezen omdat verzoekster geen passende zekerheid kon aanbieden.⁷ De overige uitspraken zijn afkomstig uit Rotterdam en betreffen de intrekking van een *EAPO*⁸ en (gedeeltelijke) afwijzingen van bankrekeninginformatieverzoeken.⁹ Een rondje langs de rechtbanken Amsterdam en Rotterdam leverde in totaal 23 verzoeken tot verlof betreffende een Europees bankbeslag op: 13 in Amsterdam (waarvan 7 toegewezen) en 10 in Rotterdam (waarvan 6 toegewezen).¹⁰ In heel Nederland zouden er in totaal (slechts) 26 bevelen zijn uitgevaardigd.¹¹ De gerechtsdeurwaarders die wij spraken, hadden daarnaast nog geen enkel verzoek uit het buitenland ontvangen. Daarmee blijft het relatief stil rond het *EAPO* dat is ingevoerd als 'noodzakelijk en passend alternatief' voor nationale bewarende maatregelen in grensoverschrijdend verband.¹² Welke redenen liggen hieraan ten grondslag?

1 De auteurs danken de Rechtbank Amsterdam en de Rechtbank Rotterdam alsmede Jona van Leeuwen en Bas de Veer van Gerechtsdeurwaarders Groot Evers voor hun waardevolle input.

2 Verordening (EU) nr. 655/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot vaststelling van een procedure betreffende het Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen om de grensoverschrijdende inning van schuldvorderingen in burgerlijke en handelszaken te vergemakkelijken (PB L 189 van 27 juni 2015, p. 59).

3 De cijfers in dit artikel betreffen cijfers tot en met 31 juli 2018.

4 De wetenschap in ieder geval wel, zie: B.J. van het Kaar, 'Het Europees bankbeslag en het Nederlands conservatoir derdenbeslag in Europees verband', *NIPR* 2011/4, p. 642-651; S.W. van Kasbergen, 'Het Europees bankbeslag: de voor- en nadelen ten opzichte van een Nederlands conservatoir derdenbeslag onder een bank', *WPNR* 2016/7128, p. 970-979; K. Redeker-Gieteling, 'Het Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen', *TvI* 2016/21; A.W. Jongbloed, 'Europees bankbeslag: nuttig, noodzakelijk of onvoldragen en een brug te ver?', *TvPP* 2012/3, O.J. Boeder, 'Het Europese bankbeslag creëert rechtsongelijkheid', *TvPP* 2016/4. Vlak na het finaliseren van deze bijdrage verscheen het proefschrift, C.A. Oudshoorn, *Grensoverschrijdend bankbeslag op geldvorderingen vanuit Nederlands perspectief* (Recht en Praktijk Financieel Recht, FR 17), Kluwer: Deventer 2018, waar Oudshoorn op 12 oktober 2018 in Rotterdam op hoopt te promoveren.

5 Op Rechtspraak.nl is gezocht op de termen: *EAPO*; Europees bankbeslag; en 655/2014.

6 Hof Den Bosch 29 augustus 2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:3764, *NJF* 2017/423.

7 Rb. Gelderland 1 maart 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:1217.

8 Rb. Rotterdam 28 maart 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:2712.

9 Rb. Rotterdam 4 april 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:3235; en Rb. Rotterdam 23 mei 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:6658.

10 Dit betrof de periode 18 januari 2017 tot en met 7 maart 2018. De verzoeken zagen op diverse lidstaten, waaronder Ierland, Italië, Duitsland en Roemenië.

11 In de toekomst zullen deze cijfers ontsloten worden via het CBS. Het KBvG Reglement Gegevensverstrekking 2018 als bedoeld in artikel 3 van de Verordening gegevensverstrekking door de leden van de KBvG, verplicht namelijk alle gerechtsdeurwaarders in Nederland om per 1 juli 2018 diverse gegevens te verschaffen aan het CBS. Hieronder valt ook het aantal ten uitvoer gelegde *EAPO*'s en het aantal informatieverzoeken aan bankinstellingen op grond van de *EAPO*-verordening. Eind 2018 worden de eerste rapportages van het CBS hierover verwacht.

12 Zie overweging 5 van de considerans van de *EAPO*-verordening.

Onze zoektocht naar antwoorden over de toegevoegde waarde van het Europees bankbeslag leverde interessante bijvangst op: wat is eigenlijk de verhouding tussen het EAPO en de mogelijkheid conservatoir beslag te leggen op grond van Verordening (EU) nr. 1215/2012 ('Brussel Ibis')? In deze bijdrage staan die vragen centraal.

Na een korte introductie over het doel, het toepassingsgebied en de bevoegdheidsregels van de EAPO-verordening (par. 2), volgt een overzicht van de verschillende grensoverschrijdende beslagroutes en de procedurele voor- en nadelen (par. 3). Vervolgens gaan wij in op de verhouding tussen de EAPO-route en de Brussel Ibis-route (par. 4): heeft de schuldeiser een keuze? In het tweede deel van deze bijdrage staan wij stil bij de (meer materiële) verschillen tussen het EAPO en het Nederlandse conservatoire derdenbeslag (par. 5).

2. Doel, toepassingsgebied en rechtsmacht

Doel van de EAPO-verordening is het faciliteren van een efficiënte en snelle wijze van conservatoir beslag in grensoverschrijdende zaken.¹³ Dat wil zeggen, zaken waarin de *beslaglegging* grensoverschrijdend is. Een zaak is grensoverschrijdend in de zin van de EAPO-verordening indien de bankrekening of bankrekeningen waarop het EAPO is gericht, in een andere lidstaat worden aangehouden dan: (a) de lidstaat van de aan te zoeken of aangezochte rechter in het bodemgeschil, of (b) de lidstaat waar de schuldeiser zijn woonplaats heeft.¹⁴ Let wel, deze drie aanknopingspunten – bankrekening, bevoegde rechter en woonplaats schuldeiser – moeten zich alle drie bevinden in een lidstaat die gebonden is aan de EAPO-verordening.¹⁵ Op dit ogenblik nemen Denemarken en het Verenigd Koninkrijk niet deel aan de EAPO-verordening. Een EAPO op rekeningen in deze lidstaten of verzocht door een schuldeiser uit deze lidstaten is derhalve niet mogelijk.¹⁶

Ten behoeve van een efficiënte en snelle wijze van conservatoir beslag, introduceert de EAPO-verordening een eenvormige Unieprocedure waarbij een schuldeiser door middel van slechts één verzoek,¹⁷ bij één enkele rechter, conservatoir beslag kan leggen op diverse rekeningen in

verschillende lidstaten.¹⁸ De procedure loopt geheel volgens standaardformulieren, zoals vastgesteld bij de Uitvoeringsverordening (EU) nr. 2016/1823 van de commissie van 10 oktober 2016 ('Uitvoeringsverordening'). Zo dient een schuldeiser een verzoek in te dienen met behulp van Bijlage I en dient de aangezochte rechter hierop te reageren door het invullen van Bijlage II.¹⁹ Deze formulieren leiden de betrokkenen langs de verschillende vereisten van de EAPO-verordening en zijn behulpzaam bij de praktische uitvoering van de EAPO-verordening.

De toegevoegde waarde van het Europees bankbeslag anderhalf jaar na inwerkingtreding van de EAPO-Verordening. Weet de praktijk dit instrument te vinden?

De EAPO-verordening is net als Brussel Ibis alleen van toepassing (op geldvorderingen) in burgerlijke en handelszaken.²⁰ Vorderingen die samenhangen met het huwelijksvermogensrecht, testamenten en erfenissen, insolventieprocedures, sociale zekerheid en arbitrage zijn uitgesloten van het toepassingsbereik van de EAPO-verordening.²¹ Verder is de EAPO-verordening niet van toepassing op bankrekeningen die niet vatbaar zijn voor beslag of op rekeningen die door of bij centrale banken worden aangehouden.²² Bovendien is het tegoed waarop beslag kan worden gelegd beperkt tot gelden op een rekening of een soortgelijke vordering tot restitutie van geld, zoals geldmarktdeposito's.²³ Beslag op financiële instrumenten, zoals aandelen, is niet mogelijk op grond van de EAPO-verordening.²⁴ Het EAPO-verzoek moet in de regel²⁵ worden ingediend bij de rechter van de lidstaat waar de beslissing in de bodemzaak is gegeven of zal moeten worden gegeven.²⁶ Is de

13 Zie overweging 5 van de considerans van de EAPO-verordening. Zie voor een snel beeld van de werking van de EAPO-verordening, ook de film die is gemaakt in opdracht van het ministerie: <https://www.youtube.com/watch?v=GSYGNP8d4gA>.

14 Artikel 3 EAPO-verordening. Zie ook Rb. Rotterdam 4 april 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:3235, waarin de rechtbank het verzoek om een EAPO te mogen leggen in Nederland afwijst omdat het ging om een louter nationale aangelegenheid.

15 Vgl. artikel 3 lid 1 EAPO-verordening. Zie ook overweging 48 van de considerans van de EAPO-verordening; en Uitvoeringsverordening, p. 3, 4 en 8.

16 Zie overwegingen 50 en 51 van de considerans van de EAPO-verordening; en overwegingen 3 en 4 van de considerans van de Uitvoeringsverordening.

17 Zie ook artikel 16 EAPO-verordening op grond waarvan het een schuldeiser niet is toegestaan om gelijktijdig parallelle EAPO-verzoeken bij verschillende gerechten in te dienen.

18 Op bijlage I van de Uitvoeringsverordening wordt toegelicht hoe dit verzoek tot beslag onder verschillende banken moet worden aangevraagd onder kopje 6. "Gegevens betreffende de bankrekening van de schuldenaar". Op bijlage II, deel A staat de mogelijkheid genoemd in de voetnoot onder 5. "Bankrekening(en) waarop conservatoir beslag moet worden gelegd".

19 Verder zijn er ook afzonderlijke formulieren voor het intrekken van een Europees bevel (bijlage III), voor het afgeven van een (bank)verklaring betreffende de tegoeden waarop beslag wordt gelegd (bijlage IV), voor het indienen van een verzoek om vrijgave van een teveel waarop beslag is gelegd (bijlage V), voor de ontvangstbevestiging (bijlage VI), voor het instellen van een rechtsmiddel (bijlage VII), voor de beslissing over een rechtsmiddel (bijlage VIII) en voor het instellen van hoger beroep tegen deze beslissing over een rechtsmiddel (bijlage IX).

20 Artikel 2 lid 1 EAPO-verordening.

21 Vgl. Artikel 2 lid 2 EAPO-verordening en artikel 1 lid 2 Brussel Ibis.

22 Artikel 2 lid 3 en 4 EAPO-verordening.

23 Artikel 4 lid 3 EAPO-verordening.

24 Zie *Kamerstukken II* 2015/16, 34 463, nr. 3, p. 2.

25 Artikel 6 lid 2 EAPO-verordening bepaalt dat wanneer de schuldenaar een consument is, de rechter van zijn woonplaats bij uitsluiting bevoegd is. Artikel 6 lid 4 EAPO-verordening bepaalt dat wanneer de schuldeiser een authentieke akte heeft verkregen, de rechters die daartoe zijn aangevoerd in de lidstaat waar die akte is opgesteld, bevoegd zijn.

26 Artikel 6 lid 1 en lid 3 EAPO-verordening.

Nederlandse rechter bevoegd om van het EAPO-verzoek kennis te nemen, dan volgt uit de Uitvoeringswet verordening Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen ('Uitvoeringswet') dat de voorzieningenrechter van de rechtbank absoluut gezien competent is.²⁷ De relatieve bevoegdheid van de voorzieningenrechter is alleen geregeld voor het geval er al een rechterlijke beslissing of gerechtelijke schikking is. De voorzieningenrechter van de rechtbank waar de beslissing of schikking is gegeven of goedgekeurd, is dan bevoegd.²⁸ Voor de overige gevallen gelden de relatieve bevoegdheidsregels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.²⁹

3. Bestaande beslagroutes na de EAPO-verordening

De EAPO-verordening beoogt een oplossing te bieden voor het feit dat het leggen van conservatoir beslag op meerdere rekeningen in verschillende lidstaten een lastige en bewerkelijke exercitie kan zijn.³⁰ In deze paragraaf bespreken wij de verschillende beslagroutes die na invoering van het EAPO bestaan en de procedurele voor- en nadelen van deze routes.

Een eerste beslagroute is de route die wij aanduiden als de lokale beslagroute. Hiermee bedoelen wij de route via welke een schuldeiser de lokale procedures voor beslaglegging volgt en om een nationale bewarende maatregel verzoekt. Denk aan de situatie waarin de bodemprocedure een puur nationale aangelegenheid betreft,³¹ omdat de schuldeiser, schuldenaar en alle andere relevante aanknopingspunten in dezelfde lidstaat gelegen zijn (bijvoorbeeld Frankrijk), maar waarin de schuldeiser beslag wil leggen op een bankrekening van de schuldenaar in een andere lidstaat (bijvoorbeeld Nederland). Gelet op het grensoverschrijdende karakter van de *beslaglegging*, kan deze schuldeiser ervoor kiezen om de EAPO-route te volgen en daartoe een verzoek in te dienen bij de Franse rechter, die tevens als bodemrechter bevoegd is in de hoofdzaak. Maar ook kan deze schuldeiser de lokale route bewandelen en de Nederlandse rechter benaderen met het verzoek verlot te verlenen voor een Nederlands conservatoir derdenbeslag op grond

van artikel 700 Rv.³² De (nog in te stellen) hoofdprocedure in Frankrijk kan hierbij als bodemzaak dienen.³³

Een nadeel van deze lokale route is dat een schuldeiser steeds een nieuwe 'beslagprocedure' zal moeten starten indien hij beslag wil leggen in verschillende lidstaten (bijvoorbeeld Nederland én Duitsland). De EAPO-verordening maakt het juist mogelijk om door middel van één verzoek bij één rechter beslag te leggen op diverse rekeningen in verschillende lidstaten. Overigens gaat deze 'efficiencyslag' van de EAPO-verordening bij conservatoir beslag in verschillende lidstaten niet altijd op. Illustratief is de situatie waarin de schuldeiser uit het vorige voorbeeld niet alleen verlot wenst te verkrijgen voor een bewarende maatregel met betrekking tot rekeningen in Nederland en Duitsland, maar ook in Frankrijk. Gelet op het verplichte grensoverschrijdende karakter van de beslaglegging, is de schuldenaar onder de EAPO-verordening dan genoodzaakt twee afzonderlijke verzoeken in te dienen: een EAPO-verzoek (die ziet op gelijktijdige beslaglegging op rekeningen in Nederland en Duitsland) en een verzoek om een nationale maatregel (voor beslaglegging in Frankrijk).³⁴ Wel gaat het altijd om maximaal twee verzoeken, die bovendien bij dezelfde nationale rechter kunnen worden ingediend.

Het EAPO biedt inderdaad interessante voordelen wanneer de schuldeiser gelijktijdig conservatoir beslag wenst te leggen op verschillende rekeningen in meerdere lidstaten

Een andere route is de Brussel Ibis-route. Met deze route bedoelen wij de route waarin de bodemrechter een grensoverschrijdend verlot geeft op grond van Brussel Ibis:³⁵ indien een rechter rechtsmacht toekomt om van het bodemgeschil kennis te nemen op basis van één van de bevoegdheidsgrondslagen genoemd in de artikelen 4 of 7 tot en met 26 Brussel Ibis, kan deze rechter eveneens voorlopige of bewarende maatregelen gelasten op goederen gelegen in

27 Artikel 3 lid 1 Uitvoeringswet.

28 Artikel 3 lid 2 Uitvoeringswet.

29 Zie *Kamerstukken II* 2016/16, 34 462, nr. 3 (MvT), p. 11. Zie hierover ook Advies Raad voor de Rechtspraak, *Uitvoeringswet verordening Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen*, 19 augustus 2015, p. 2-3.

30 Zie overweging 5 van de considerans van de EAPO-verordening.

31 Overigens kan de lokale route ook in een internationale casus worden gevolgd, op grond van artikel 35 Brussel Ibis.

32 Al dan niet mede op grond van artikel 35 Brussel Ibis. Het is onzeker of Brussel Ibis van toepassing is als de relevante aanknopingspunten in de bodemprocedure alleen in Frankrijk zijn gelegen. In dat geval zou namelijk niet zijn voldaan aan het internationaliteitsvereiste dat wordt gezien als de binnengrens van het formeel toepassingsgebied van Brussel Ibis (zie L. Strikwerda, *Inleiding tot het Nederlandse Internationaal Privaatrecht*, Deventer: Kluwer 2015, nr. 232) en zou deze verordening buiten toepassing moeten blijven. Zou de verordening buiten toepassing moeten blijven, dan zou in deze casus de mogelijkheid om de Franse rechter te verzoeken om verlot te verlenen voor een grensoverschrijdend beslag op grond van Brussel Ibis zijn afgesloten.

33 Dat een buitenlandse procedure ook als bodemzaak kan dienen, is recentelijk opnieuw bevestigd in HR 25 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:773, «JOR» 2018/199, m.nt. A. Steneker.

34 Zie overweging 10, derde alinea van de considerans van de EAPO-verordening.

35 De variant waarin de rechter van een lidstaat met toepassing van artikel 35 Brussel Ibis verlot geeft voor een lokale voorlopige of bewarende maatregel, scharen wij in dit artikel onder de lokale route.

andere lidstaten.³⁶ Stel voor dat de schuldeiser in ons vorige voorbeeld woonplaats heeft in Nederland in plaats van in Frankrijk. Deze schuldeiser zou de EAPO-route kunnen volgen en op grond van de EAPO-verordening de Franse rechter met één verzoek om verlop kunnen vragen voor het leggen van een EAPO op de banktegoeden in Frankrijk, Nederland en Duitsland. Maar ook kan hij op grond van Brussel Ibis de Franse rechter verzoeken om verlop te verlenen voor het leggen van beslag op rekeningen in Frankrijk, Nederland en Duitsland.³⁷ Het gaat in dat geval wel om nationale bewarende maatregelen.

Een nadeel van de Brussel Ibis-route ten opzichte van de EAPO-route is dat voorlopige of bewarende maatregelen die *ex parte* zijn verleend (zonder het horen van de schuldenaar), niet ten uitvoer kunnen worden gelegd in andere lidstaten dan nadat de beslissing aan de verweerder is betekend.³⁸ Brussel Ibis bepaalt daarbij slechts dat de beslissing moet zijn betekend, maar stelt hieraan geen nadere voorwaarden of termijnen. In de literatuur wordt daarom aangenomen dat het mogelijk is om de tijdstippen van betekening en beslaglegging nagenoeg te laten samenvallen zodat het verrassingselement bij conservatoir beslag behouden blijft.³⁹ Wel zal het de nodige coördinatie vergen om betekening en beslaglegging gelijktijdig in verschillende lidstaten te laten samenvallen. De verplichte betekening zal daarbij de daadwerkelijke beslaglegging vaak vertragen.⁴⁰ Ook zal gelijktijdige betekening en beslaglegging praktisch gezien niet altijd haalbaar zijn omdat de betekening in diverse lidstaten geschiedt door een andere autoriteit dan de beslaglegging.⁴¹ Onder de EAPO-verordening wordt afstemming voor gelijktijdige beslaglegging (mogelijk en gemakkelijker gemaakt. De betekening of kennisgeving van het EAPO hoeft namelijk pas te geschieden ná de beslagleg-

ging, te weten uiterlijk op de derde werkdag na ontvangst van de bankverklaring waaruit van de beslaglegging blijkt.⁴² Naast de coördinatie is een andere drempel bij de Brussel Ibis-route de tenuitvoerlegging van de verleende nationale bewarende maatregel in de andere lidstaten. Artikel 54 lid 1 Brussel Ibis bepaalt dat wanneer een maatregel in het recht van de aangezochte lidstaat onbekend is, in die lidstaat moet worden gezocht naar een gelijkwaardige maatregel met soortgelijke gevolgen, die dezelfde doelstellingen en belangen behartigt.⁴³ Met andere woorden, het verlop van de Nederlandse rechter om conservatoir derdenbeslag te leggen op bankrekeningen in andere lidstaten, moet in die lidstaten worden omgezet ('geassimileerd') in een daar bekende nationale maatregel met vergelijkbare rechtsgevolgen. Het EAPO daarentegen is een eenvormig instrument dat in beginsel geen assimilatie behoeft.⁴⁴

Uit deze vergelijking met bestaande beslagroutes, volgt dat het EAPO inderdaad interessante voordelen biedt wanneer de schuldeiser gelijktijdig conservatoir beslag wenst te leggen op verschillende rekeningen in meerdere lidstaten.⁴⁵ Zoals hierbij kort aangestipt, is een belangrijk verschil dat de lokale- en de Brussel Ibis-route leiden tot toepassing van een nationale bewarende maatregel, terwijl het EAPO voorziet in een eenvormig instrument. Bij de keuze voor één van de hiervoor geschetste beslagroutes, zullen daarom naast de hiervoor uiteengezette procedurele implicaties in een specifieke casus ook de (materiële) verschillen tussen het EAPO en de betreffende nationale bewarende maatregelen een rol spelen. De verschillen tussen het EAPO en het *Nederlandse* conservatoire derdenbeslag bespreken wij in paragraaf 5. In de volgende paragraaf gaan we eerst in op de vraag of een schuldeiser vrijelijk is te kiezen tussen deze routes wanneer vaststaat dat de EAPO-verordening van toepassing is.

4. Verhouding tussen de EAPO-verordening en Brussel Ibis

Hoe verhoudt de EAPO-verordening zich tot Brussel Ibis, nu beide verordeningen een EU-instrument betreffen? Uit een niet-gepubliceerde beschikking van de Rechtbank Amsterdam volgt dat zij voorrang geeft aan de EAPO-verordening boven de Brussel Ibis-route:

“Verzoekster wordt in haar verzoek om (repetierend) bankbeslag onder bank te mogen leggen niet-ontvankelijk verklaard. Weliswaar stelt verzoekster terecht dat de Verordening (EU) nr. 655/2014 geen afbreuk doet aan de toepassing van de Herschikte EEX-verordening (Verordening (EU) nr. 1215/2012) – zie artikel 48 van de Verordening (EU) nr. 655/2014 – maar op grond van artikel 8 van de Verordening (EU) nr. 655/2014 kan een verlop tot conser-

36 Artikel 2 sub a tweede alinea Brussel Ibis. Zie hierover ook; S.H. Barten en B.J. van het Kaar, 'Grensverleggend' derdenbeslag: over de reikwijdte van een Nederlands beslagverlop onder de Herschikking Brussel I, *NIPR* 2015/2, p. 197-204; en C. van Rest, 'Erkenning en tenuitvoerlegging van (*ex parte*) voorlopige en bewarende maatregelen op grond van de EEX-Verordeningen en de Herschikking van de EEX-Verordening. Een analyse aan de hand van de Engelse *Freezing Order*, *NIPR* 2014/3.

37 Zou overigens het voorbeeld zo worden gewijzigd dat niet de schuldeiser, maar de schuldenaar woonplaats heeft in Nederland, dan zou de Franse schuldeiser niet om een EAPO kunnen verzoeken bij de Franse rechter met betrekking tot de bankrekeningen in Frankrijk omdat de beslaglegging dan niet langer grensoverschrijdend is. Op grond van Brussel Ibis is de bodemrechter wel bevoegd om één verlop te verlenen met betrekking tot een bewarende maatregel op rekeningen in Frankrijk, Nederland en Duitsland.

38 Artikel 2 sub a tweede alinea Brussel Ibis. Het gaat daarbij overigens om de betekening van het zogenaamde Annex I-certificaat.

39 Zie hierover ook S.H. Barten en B.J. van het Kaar, *NIPR* 2015/2, p. 203; en C. van Rest, *NIPR* 2014/3, p. 355.

40 Onder andere door de vereiste vertaling van de stukken in overeenstemming met Verordening (EG) Nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en handelszaken.

41 Voor zover ons bekend wordt alleen in Nederland, Frankrijk, België en Luxemburg de betekening en executie door een en dezelfde autoriteit verricht.

42 Artikel 28 EAPO-verordening.

43 Zie ook overweging 28 van de considerans van Brussel Ibis. Zie verder C. van Rest, *NIPR* 2014/3, p. 355.

44 Zie overigens wel artikel 23 lid 1 EAPO-verordening, waarin is bepaald dat de tenuitvoerlegging van een EAPO dient te geschieden volgens de procedures die gelden voor de tenuitvoerlegging van gelijkwaardige nationale bevelen in de lidstaat van tenuitvoerlegging.

45 Vgl. ook overweging 5 van de considerans van de EAPO-verordening.

vatoir beslag onder een bank in een andere EU-lidstaat slechts worden verzocht door middel van het in dat artikel bedoelde formulier. Ook de beslissing op een dergelijk verzoek kan slechts worden gegeven door middel van een voorgeschreven formulier (artikel 19 Vo (EU) 655/2014). Een andere mogelijkheid voor de Nederlandse rechter om conservatoir beslagverlof te verlenen voor bankbeslag in een andere EU-lidstaat is hiermee uitgesloten.”⁴⁶

Over deze letterlijke en strikte lezing van de EAPO-verordening kan men van mening verschillen. Zoals ook de rechtbank overweegt, volgt bijvoorbeeld expliciet uit artikel 48 onder b) dat de EAPO-verordening géén afbreuk doet aan de toepassing van de Brussel Ibis. Ook op andere plaatsen vinden wij aanwijzingen voor een alternatieve lezing. Zo bepaalt artikel 1 lid 2 EAPO-verordening dat “het bevel tot conservatoir beslag [...] ter beschikking van de schuldeiser [staat] als *alternatief* voor bewarende maatregelen uit hoofde van nationaal recht” (onderstreping auteurs). Daarnaast volgt uit paragraaf 6 van de considerans dat het EAPO een ‘bijkomend en facultatief middel’ is voor schuldeisers zonder de nationale mogelijkheden te beperken. Een schuldeiser blijft “de vrijheid [...] behouden om een andere procedure te volgen met het oog op het verkrijgen van een gelijkwaardige maatregel krachtens het nationale recht.”

De rechtbank wijst voorts op het verplichte gebruik van Bijlage I bij een verzoek om een conservatoir bevel op grond van artikel 8 EAPO-verordening. Uit artikel 1 lid 1 EAPO-verordening volgt dat met de term ‘bevel tot conservatoir beslag’, een Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen wordt bedoeld. Het verplichte gebruik van Bijlage I is derhalve beperkt tot die gevallen waarin een schuldeiser om een EAPO verzoekt. Deze overwegingen tezamen leiden volgens ons tot de conclusie dat de door de Brussel Ibis voorziene mogelijkheden onaangetast blijven.⁴⁷ Indien beide verordeningen van toepassing zijn, heeft de schuldeiser een keuzemogelijkheid.

Overigens geldt dit alleen wanneer de aangezochte rechter ook bevoegd is als bodemrechter. Is de aangezochte rechter niet tevens bevoegd als bodemrechter dan is de EAPO-route afgesloten.⁴⁸ Uitgaande van de toepasselijkheid van Brussel Ibis zou het op grond van artikel 35 Brussel Ibis wel mogelijk zijn om nationale bewarende maatregelen te vragen bij deze rechter. Deze maatregelen zijn evenwel territoriaal beperkt tot het grondgebied van de lidstaat van de betreffende rechter.⁴⁹

5. Verschillen tussen het EAPO en het Nederlandse conservatoire derdenbeslag

In deze paragraaf gaan wij in op enkele kenmerkende verschillen tussen het EAPO en het Nederlandse conservatoire derdenbeslag.⁵⁰ Bij deze bespreking is het van belang om onderscheid te maken tussen een EAPO-verzoek ingediend vóór of tijdens een bodemprocedure en een EAPO-verzoek nádat een schuldeiser een titel heeft verkregen. Aan de eerste mogelijkheid stelt de EAPO-verordening strengere eisen. Deze vereisten beogen een juist evenwicht te bewerkstelligen tussen het belang van de schuldeiser dat hij een bevel verkrijgt en het belang van de schuldenaar dat het bevel niet wordt misbruikt.⁵¹

De verschillen die wij bespreken zijn achtereenvolgens: (5.1) de voorwaarden voor het uitvaardigen van een bevel tot conservatoir beslag; (5.2) de verplichting tot zekerheidsstelling; (5.3) het maximale bedrag waarvoor beslag kan worden gelegd en de risico’s daarvan onder meer bij cumulatie van beslagen; (5.4) de omzetting van het EAPO naar een executoriaal beslag; (5.5) het verzoek om rekeninginformatie; en (5.6) de procesvertegenwoordiging en de termijnen bij een EAPO en een Nederlands conservatoir derdenbeslag.

5.1 Voorwaarden voor het uitvaardigen van een bevel tot conservatoir beslag

De EAPO-verordening verplicht schuldeisers voldoende bewijsmateriaal te verstrekken om de rechter ervan te overtuigen dat er dringende behoefte bestaat aan een bewarende maatregel in de vorm van een EAPO.⁵² Uit de considerans volgt dat een schuldenaar de rechter daarbij moet overtuigen van het feit dat de tenuitvoerlegging van een bestaande of toekomstige rechterlijke beslissing zonder het bevel waarschijnlijk verhinderd of ernstig bemoeilijkt zal worden wegens het reële risico dat de schuldenaar bij (latere) inning, zijn tegoeden zal hebben verspild, verborgen of vernietigd, dan wel onder de waarde, in ongebruikelijke mate of door een ongebruikelijke handeling zal hebben vervreemd.⁵³

Het bewijsmateriaal kan bijvoorbeeld zien op de handelswijze van de schuldenaar met betrekking tot de schuldvordering of zijn handelwijze in een eerder geschil met de schuldeiser, het kredietverleden van de schuldenaar, de aard van zijn vermogen, en recent door hem verrichte vermogenshandelingen. Uit de considerans volgt dat het bewijs “dat de vordering niet wordt voldaan of dat zij wordt

46 Geanonimiseerde, (nog) niet verschenen uitspraak van de Rechtbank Amsterdam.

47 Zie ook Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 971; en Van het Kaar, *NIPR* 2011/4, p. 648.

48 Artikel 6 EAPO-verordening.

49 Artikel 42 lid 2 Brussel Ibis. Zie ook overweging 33 van de considerans van Brussel Ibis.

50 Zie voor een bespreking van de ontwikkelingen en mogelijkheden voor het treffen van een conservatoire maatregel in Engeland, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland en Luxemburg: W.H.Z. Westerhof, ‘Conservatoir beslag in Europa; een kijkje over de grens’, *BER* 2013/6 en W.H.Z. Westerhof, ‘Conservatoir beslag in Europa; een kijkje over de grens (deel II)’, *BER* 2015/154.

51 Zie overweging 14, eerste alinea en overweging 17 van de considerans van de EAPO-verordening.

52 Artikel 7 lid 2 EAPO-verordening.

53 Zie overweging 14, derde alinea van de considerans van de EAPO-verordening.

betwist,⁵⁴ of het loutere feit dat de schuldenaar meer dan één schuldeiser heeft” op zichzelf geen voldoende grond oplevert voor een bevel.⁵⁵ Ditzelfde geldt voor de enkele omstandigheid dat “de schuldenaar zich in een moeilijke of verslechterende situatie bevindt”. De rechter kan deze factoren wel bij de algemene inschatting van het (verduisterings)risico in overweging nemen.

Indien een schuldeiser nog geen titel heeft, moet hij onder de EAPO-verordening bovendien voldoende bewijsmateriaal verstrekken om de rechter ervan te overtuigen dat hij het bodemgeschil tegen de schuldenaar waarschijnlijk gaat winnen.⁵⁶

Deze stel- en bewijsplichten zijn strenger dan de verplichtingen die gelden naar Nederlands recht, zo bevestigden ook de Rechtbank Amsterdam en de Rechtbank Rotterdam.⁵⁷ Ingevolge de beslagsyllabus hoeft in een Nederlands verzoekschrift (slechts) gemotiveerd te worden waarom het beslag nodig is en waarom gekozen is voor beslag op de in het beslagrekest genoemde goederen en waarom niet een minder bezwarend beslagobject mogelijk is (bijvoorbeeld beslag op een onroerende zaak in plaats van derdenbeslag onder de bank).⁵⁸ De vrees voor verduistering hoeft niet te worden gesteld of bewezen.⁵⁹ Wel zullen de gevoerde verweren tegen de vordering in het verlovverzoek moeten

worden genoemd.⁶⁰ Een voorzieningenrechter zal voorts toetsen of het verzoek hem niet ongegrond voorkomt, waarbij een (marginale) afweging van de wederzijdse belangen plaatsvindt.⁶¹ Het overleggen van relevante bewijsstukken is daarbij echter alleen nodig voor zover noodzakelijk voor de summierbeoordeling van het verzoek.⁶²

Ondanks de zwaardere stel- en bewijsplicht onder de EAPO-verordening, was dit niet vaak reden voor afwijzing bij de Rechtbank Amsterdam of Rotterdam. Dit had met name te maken met de aard van de zaken die ten grondslag lagen aan de ingediende EAPO-verzoeken. Naast een enkele onrechtmatige daadsvordering, ging het in de meeste gevallen om onbetaalde facturen, die als zodanig als bewijs konden dienen. Daarmee konden schuldeisers relatief eenvoudig aan hun verplichtingen voldoen. De Rechtenbanken Amsterdam en Rotterdam zijn daarnaast – in verband met de onbekendheid met het EAPO – soepeler omgegaan met het uitgangspunt dat een verzoeker slechts eenmaal in staat wordt gesteld om zijn verzoek aan te vullen of te verbeteren.⁶³

5.2 Zekerheidsstelling in geval van een conservatoir beslag

Een belangrijk verschil tussen een EAPO en een Nederlands beslagverlof betreft voorts de zekerheidsstelling door de verzoeker. Op grond van artikel 701 Rv kan de Nederlandse rechter aan de verlening van een conservatoir beslagverlof de voorwaarde verbinden dat door de verzoeker zekerheid wordt gesteld voor eventuele schade die door het beslag kan worden veroorzaakt. Van deze mogelijkheid wordt tot op heden vooral gebruikt gemaakt bij buitenlandse verzoekers.⁶⁴ Onder de EAPO-verordening is zekerheidsstelling daarentegen in beginsel verplicht⁶⁵ indien de verzoeker nog niet over een titel beschikt.⁶⁶ Daar is dus zekerheidsstelling

54 Deze overweging, die ook in de Engelse en Franse tekst staat, is opmerkelijk. Wij zouden menen dat het feit dat een vordering wordt betwist, juist aanleiding is een EAPO te weigeren en géén voldoende grond – in combinatie met andere omstandigheden – kan opleveren voor een bevel. Vgl. de Engelse tekst: “The mere non-payment or contesting of the claim [...]”; en de Franse tekst: “Le simple fait que le débiteur n’ait pas payé la créance, qu’il la conteste [...]”.

55 Zie overweging 14, vierde alinea van de considerans van de EAPO-verordening.

56 Artikel 7 lid 2 EAPO-verordening. Zie ook Rb. Rotterdam 28 maart 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:2712, r.o. 4.23-4.24. De voorzieningenrechter oordeelde dat “de schuldeiser (...) in het licht van het thans bekende verweer (...) uiteindelijk onvoldoende bewijsmateriaal heeft verstrekt om het gerecht ervan te overtuigen dat zijn vordering tegen de schuldenaar waarschijnlijk gegrond wordt verklaard.” De voorzieningenrechter trok het eerder verleende verlov tot het leggen van een EAPO in omdat de proportionaliteit anders al te zeer geweld zou worden aangedaan.

57 Zie ook Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 972; en M. Meijssen, *Ontwikkelingen in het civiel rechterlijk conservatoir beslag in Nederland*, Deventer: Kluwer 2013, p. 277. Zie anders Boeder, *TvPP* 2016/4, p. 91; en A.W. Jongbloed, ‘Europees bankbeslag: nuttig, noodzakelijk of onvoldragen en een brug te ver?’, *TvPP* 2012/3, p. 56. Boeder is van mening dat de voorwaarde ‘vrees voor verduistering’ niets toevoegt en daarom beter geschrapt kan worden. Jongbloed stelt dat de toets voor het afgeven van een EAPO ‘zeer licht’ is, waarbij een rechter gemakkelijk kan worden misleid.

58 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 10 onder 4.

59 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 34 onder NB 1. Dit geldt overigens alleen voor conservatoir beslag op bankrekeningen. Bij beslag op roerende zaken (p. 29), op aandelen en effecten op naam (p. 31) en maritaal beslag (p. 47) moet bijvoorbeeld de vrees voor verduistering wel worden gesteld en bewezen. Zie over de vrees van verduistering bij conservatoir beslag op bankrekeningen anders, E.A. van de Kuilen & P.P.A. Vroegrijk, ‘Beslag leggen in Nederland wordt moeilijker’, *TvPP* 2011/5, p. 152 en H.A. Stein & J.W. Westenberg, ‘De Beslagsyllabus de maat genomen’, *BER* 2012/2, p. 16-17. Zij zijn van mening dat de eis de noodzaak het beslag te motiveren neerkomt dat de beslaglegger moet aantonen dat sprake is van vrees voor verduistering.

60 De EAPO-verordening kent niet een soortgelijke eis. Zie ook Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 972.

61 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 15. Deze (marginale) afweging vindt plaats eerst nadat is beoordeeld of aan alle voor de onderhavige beslagvorm geldende formele vereisten is voldaan (de rechtmatigheidstoets). Bovendien heeft een voorzieningenrechter altijd de discretionaire bevoegdheid om een mondelinge behandeling te gelasten alvorens op het gevraagde verlov te beslissen.

62 Vgl. Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 9 onder 3c en p. 51: ‘Let op! Dit laatste impliceert een verstrekkender overtuiging van de voorzieningenrechter dan bij het criterium van de ‘summierlijk deugdelijkheid’ zoals die wordt gehanteerd bij het reguliere Nederlandse conservatoir beslag.’

63 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 9 onder 10. Zie met betrekking tot het EAPO, artikel 17 lid 3 EAPO-verordening.

64 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 23 en 24 onder D; met verwijzing voor een overzicht naar: B. Gerretsen, ‘Zekerheidsstelling voor beslagsschade’, in: *Middelen voor Meijer*, Den Haag, Boom (2013). Zie voorts Hof Amsterdam 28 juli 2005, ECLI:NL:GHAMS:2005:AU5257, «JBPR» 2005/70, m.nt. M. Freudenthal.

65 Daarbij biedt de EAPO-verordening de mogelijkheid zekerheid te stellen in de vorm van een borgsom of een andere waarborg, afhankelijk van het nationale recht, zoals een bankgarantie of een hypotheek, zie artikel 12 lid 3 en overweging 18 van de considerans van de EAPO-verordening.

66 Heeft de schuldeiser al wel een titel, dan kan de rechter zekerheid verlangen indien hij dat noodzakelijk en passend acht. Zie artikel 12 lid 2 EAPO-verordening.

het uitgangspunt en het achterwege laten ervan de uitzondering.⁶⁷

De praktijk leert dat deze verplichte zekerheidsstelling een belangrijke reden is voor het niet (succesvol) bewandelen van de EAPO-route

Het bedrag dat aan zekerheid moet worden gesteld onder de EAPO-verordening, moet voldoende hoog zijn om misbruik te voorkomen en vergoeding van mogelijke schade van de schuldenaar te garanderen.⁶⁸ De rechtbanken Amsterdam en Rotterdam lieten weten zekerheidsstellingen te vragen ter hoogte van 10 tot 30% van de hoofdvordering, afhankelijk van de omstandigheden van het geval. In een enkel geval is van de verzoeker zelfs een zekerheidsstelling ter hoogte van de volledige hoofdvordering verlangd.

De praktijk leert dat deze verplichte zekerheidsstelling een belangrijke reden is voor het niet (succesvol) bewandelen van de EAPO-route.⁶⁹ De gepubliceerde afwijzing van een EAPO-verzoek van de Rechtbank Gelderland is daarvan het duidelijkste voorbeeld. De reden voor afwijzing was namelijk gelegen in het feit dat verzoekster niet voldoende zekerheid kon aanbieden.⁷⁰

5.3 Hoogte van het beslag en cumulatie van beslagen

Een volgend kenmerk van het EAPO is dat zijn omvang gemaximaliseerd is tot de hoogte van de onderliggende vordering, eventueel vermeerderd met de rente en gerechtelijke kosten voor zover deze ten laste komen van de schuldenaar.⁷¹ Deze koppeling van het beslag aan de onderliggende vordering zien we terug in het Nederlandse beslagrecht. Bij verhaalsbeslag dient de vordering in beginsel te worden begroot op de hoofdsom plus 30% over de eerste 300.000 euro en 10-20% over het meerdere.⁷²

Een belangrijk verschil is echter dat naar Nederlands recht het beslag onder de bank zélf komt te liggen op het gehele

rekeningsaldo van de schuldenaar op dat moment.⁷³ Het beslagen bedrag kan door een Nederlandse maatregel daarmee groter zijn dan de vordering waarvoor verlof is verleend.⁷⁴ Onder de EAPO-verordening mag een bank alléén de overmaking van het in het bevel bevolen bedrag verhinderen, dan wel dit bedrag overmaken op een speciale rekening.⁷⁵

Om te voorkomen dat een schuldeiser meer zekerheid ontvangt dan de hoogte van zijn vordering rechtvaardigt, bepaalt de EAPO-verordening bovendien dat een schuldeiser verplicht is onverwijld melding te maken van de indiening, verkrijging of afwijzing van een gelijkwaardig nationaal bevel.⁷⁶ De rechter dient vervolgens te bepalen of het nog steeds aangewezen is het EAPO geheel of gedeeltelijk uit te vaardigen, rekening houdend met deze of enig andere zekerheid van de schuldeiser voor zijn vordering.⁷⁷ Daarnaast heeft de schuldeiser de plicht om al het nodige te doen opdat, na uitvoering van het EAPO, het gedeelte boven het in het bevel bepaalde bedrag wordt vrijgegeven.⁷⁸ Hiervan is bijvoorbeeld sprake wanneer het bevel betrekking had op meerdere rekeningen of omdat reeds één of meer gelijkwaardige nationale bevelen waren uitgevoerd.

Door de ruimere omvang van een Nederlands conservatoir derdenbeslag, zal daarvan in potentie een grotere druk uitgaan jegens de schuldenaar om te gaan betalen dan van een beslag op grond van de EAPO-verordening.⁷⁹ Ook maakt de beperkte omvang van een EAPO het mogelijk dat de gewaarschuwde schuldenaar het restantbedrag van zijn rekening overboekt en op die manier onttrekt aan verder

67 Artikel 12 lid 1 EAPO-verordening. Een rechter mag slechts bij wijze van uitzondering, indien hij zekerheidsstelling in het licht van de omstandigheden ongepast, overbodig of onevenredig acht, afwijken van deze regel of een lager bedrag eisen. Uit overweging 18 van de considerans van de EAPO-verordening volgt dat zulke omstandigheden bijvoorbeeld kunnen zijn dat de schuldeiser bijzonder overtuigend bewijs levert maar te weinig middelen heeft om zekerheid te stellen, dat de vordering betrekking heeft op onderhoudsgeld of op uitbetaling van loon, of dat de vordering van een zodanig omvang – bijvoorbeeld een geringe bedrijfsschuld – is, dat de schuldenaar waarschijnlijk geen schade ondervindt van het bevel. Zie hierover ook, Rb. Gelderland 1 maart 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:1217.

68 Zie overweging 18 van de considerans van de EAPO-verordening.

69 Zoals voorspeld: Boeder, *TvPP* 2016/4, p. 91; en Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 973.

70 Rb. Gelderland 1 maart 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:1217.

71 Artikel 17 lid 4 jo artikel 8 lid 2 onder g) EAPO-verordening.

72 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 11 onder punt 12.

73 Zowel onder de EAPO-verordening, als onder het Nederlandse beslagrecht is beslaglegging slechts mogelijk voor zover het betreffende rekeningsaldo dat toelaat, waarbij rekening moet worden gehouden met eventuele transacties die reeds 'hangende' zijn op het tijdstip waarop de bank het bevel of een overeenkomstige opdracht ontvangt. Zie met betrekking tot het EAPO; artikel 24 lid 2, tweede alinea EAPO-verordening. Zie voor het Nederlandse beslagrecht; HR 19 juni 1929, *NJ* 1929/1285 (Girobeslag), waarin de Hoge Raad overwoog: "dat overeenkomstig art. 475 Rv beslag kan worden gelegd op inschulden, welke de geëxecuteerde van derden te vorderen mocht hebben, zoodat onder zoodanig beslag slechts vallen vorderingen van den geëxecuteerde, die bij het leggen van het beslag reeds bestaan; dat, in verband met de strekking der wetsbepalingen die het beslag regelen, mag worden aangenomen, dat een vordering bij het leggen van het beslag in den zin van evenvermeld wetsartikel bestaat, indien zij haar onmiddellijken grondslag vindt in een rechtsverhouding, waarin degene, te wiens laste het beslag gelegd wordt, dan reeds staat tot hem, onder wien het gelegd wordt [...]".

74 Artikel 718 en 475 Rv; en HR 10 april 1953, *NJ* 1953/587, m.nt. PhANH.

75 Artikel 24 lid 2, eerste alinea onder a) en b) en artikel 24 lid 5 EAPO-verordening.

76 Artikel 16 lid 2-4 EAPO-verordening. Overigens geldt ook in geval van een Nederlandse bewarende maatregel, dat in het verzoekschrift melding moet worden gemaakt van alle in Nederland of in het buitenland lopende, doorlopen of beëindigde procedures die relevant zijn voor een goede beoordeling van de zaak, waaronder mede begrepen eerder ingediende beslagrekeningen bij dezelfde of een andere rechtbank. De beslagsyllabus bepaalt dat misleiding door onvoldoende toelichting in het beslagrekest aanleiding kan zijn om een latere vordering tot opheffing reeds om die reden toe te wijzen. Zie Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 8 onder punt 2.

77 Artikel 16 lid 4 EAPO-verordening. Zie overweging 12 van de considerans van de EAPO-verordening.

78 Artikel 27 EAPO-verordening.

79 Zie ook Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 975.

verhaal door de betreffende schuldeiser of andere schuldeisers.⁸⁰ De beperkte omvang van het EAPO brengt tevens belangrijke risico's mee in geval van een cumulatie van beslagen.

Uitgangspunt bij cumulatie van beslagen is namelijk dat een EAPO dezelfde rangorde moet krijgen als een gelijkwaardig nationaal bevel in de lidstaat van tenuitvoerlegging.⁸¹ Voor een EAPO op in Nederland geadmireerde banktegoeden betekent dit dat het geen voorrang toekomt bij verhaal en dat latere beslagleggers zich op het beslagen tegoed kunnen blijven verhalen.⁸² Ondanks deze gelijke rang, zal een EAPO-beslaglegger bij cumulatie van beslagen niet altijd een gelijke behandeling krijgen. Omdat zijn beslag in omvang is beperkt, deelt hij bij verdeling ook slechts voor dit – in omvang beperkte – gedeelte mee 'naar evenredigheid'.

Hoe deze beperkte omvang in specifieke gevallen precies zal doorwerken bij de verdeling na executie is onduidelijk. De rangregels en verdeling bij cumulatieve beslagen leiden ook zonder EAPO in de praktijk tot hoofdbrekens. Deze nieuwe vreemde eend zal het deurwaarders niet gemakkelijker maken om tot een juiste verdeling bij cumulatieve beslagen te komen. Wij menen dat de verdeling bij cumulatie met een EAPO in principe op dezelfde manier moet worden opgelost als de verdeling van cumulatieve (nationale) beslagen die van omvang verschillen, bijvoorbeeld omdat het beslag in omvang vrijwillig is beperkt⁸³ of omdat het beslag een ander rekeningsaldo heeft geraakt door het tijdstip waarop het is gelegd. Het zou daarbij de voorkeur verdienen dat een (eerdere) beslaglegger die een groter saldo heeft geraakt, zich eerst moet verhalen op die tegoeden die alleen worden geblokkeerd door zijn beslag, alvorens hij meedeelt in de verdeling naar evenredigheid van de tegoeden die cumulatief beslagen zijn.⁸⁴ Deze benadering vereist echter dat de deurwaarder die belast is met de verdeling van de tegoeden op de hoogte is van alle gelegde beslagen en geraakte tegoeden. Dit is in de praktijk echter vaak niet het geval.

5.4 Omzetting van conservatoir beslag in executoriaal beslag

Het EAPO is slechts een bewarende maatregel, ook in het geval de schuldeiser over een titel beschikt.⁸⁵ De EAPO-verordening zwijgt over de vraag of, op welke manier en op welk moment een EAPO kan worden omgezet in een executoriaal beslag. In de literatuur is derhalve de vraag gerezen of de Nederlandse regels omtrent automatische omzetting na verkrijging van een executoriale titel als bedoeld in artikel 704 Rv, ook gelden voor het EAPO. Zouden deze regels van overeenkomstige toepassing zijn op het EAPO, dan kan de schuldeiser volstaan met betekening van de verkregen en voor tenuitvoerlegging vatbare executoriale titel aan de schuldenaar en de bank.⁸⁶ Indien artikel 704 Rv niet één-op-één toepasbaar is bij omzetting van een EAPO, dan zou afzonderlijk executoriaal derdenbeslag moeten worden gelegd door uitbrenging van een exploit van de deurwaarder als bedoeld in artikel 475 lid 1 Rv naast betekening van de executoriale titel.

Op het eerste gezicht lijkt het niet al te bezwaarlijk om van een beslaglegger te eisen om naast betekening tevens een exploit als bedoeld in artikel 475 lid 1 Rv te (laten) uitbrengen. Dit geldt te meer omdat deze twee handelingen – het (laten) uitbrengen van een dergelijk exploit en de betekening van de executoriale titel – tegelijkertijd kunnen worden verricht. In de praktijk wordt van deze mogelijkheid gebruik gemaakt om bedragen te innen die niet door het eerdere conservatoire derdenbeslag waren geraakt.

Toch moeten de gevolgen van deze horde voor omzetting in executoriaal beslag niet worden onderschat. Het leggen van een opvolgend executoriaal beslag is namelijk niet altijd zonder meer mogelijk, bijvoorbeeld niet wanneer de tegoeden door executie door een andere beslaglegger al zijn overgeboekt naar de deurwaarder in afwachting van een verdeling.⁸⁷ Het leggen van een afzonderlijk executoriaal beslag onder de bank is dan niet meer mogelijk, simpelweg omdat de tegoeden daar niet langer zijn. Zouden de regels omtrent automatische omzetting in executoriaal beslag van overeenkomstige toepassing zijn, dan zou uitwinning van het EAPO – dat als zodanig op de tegoeden is blijven rusten – wel mogelijk blijken. Naar onze mening verdient het derhalve de voorkeur om artikel 704 Rv op overeenkomstige wijze toe te passen bij de uitwinning van een EAPO op tegoeden in Nederland. Wij achten dit ook verdeelbaar.⁸⁸ Bij gebreke van een regeling in de EAPO-verordening over de omzetting van het EAPO in een executoriaal beslag, dienen naar onze mening vragen hieromtrent te worden beantwoord aan de hand van het nationale proces-

80 Zie ook Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 975; en Van het Kaar, *NIPR* 2011/4, p. 648.

81 Artikel 32 EAPO-verordening.

82 Artikel 3:277 BW.

83 HR 29 november 1974, NJ 1975/426 (Pierson/De Vos van Steenwijk). Zie ook L.P. Broekveldt, *Derdenbeslag* (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 1), Deventer: Kluwer 2003, par. 7.2.2.2.; H.A. Stein, *Beslag- en Executierecht in de (dagelijkse) praktijk*, Breda: Sdu Uitgevers 2016, p. 174.

84 Illustratief in dit kader zijn de voorbeelden van Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 976: Schuldenaar B heeft een creditsaldo op een Nederlandse bankrekening van € 45.000. Schuldeiser A heeft een EAPO gekregen voor zijn vordering van € 5.000 en gaat over tot beslagleggen. Schuldeiser C legt beslag voor zijn vordering van € 45.000. Van Kasbergen stelt dat het saldo naar rato van de vorderingen verdeeld moet worden, waarbij A in haar voorbeeld € 500 krijgt en C 44.500. Naar onze mening zou voor een eerlijkere verdeling C zich eerst moeten verhalen op het deeltgoed waar geen ander beslag op ligt, namelijk € 40.000, en vindt er vervolgens pas een verdeling naar evenredigheid plaats. Hierdoor dient de overige € 5000 50/50 te worden verdeeld, omdat beide schuldeisers (nog maar) een vordering van € 5000 hebben. Aldus heeft C recht op € 40.000 + 2.500 = € 42.500 en A op € 2.500.

85 Zie ook Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 971.

86 Daarbij is het voor de schuldeiser van belang dat de betekening aan de bank in verband met artikel 722 Rv dient te geschieden binnen één maand nadat ter zake van de hoofdvordering een executoriale titel is verkregen en deze voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden. Dit om te voorkomen dat betalingen door de bank in weerwil van het beslag aan de beslaglegger worden tegengeworpen.

87 Artikel 477 Rv.

88 Zie anders Van Kasbergen *WPNR* 2016/7128, p. 971, noot 15.

recht van de lidstaat waar de uitwinning van het beslag zal plaatsvinden.⁸⁹

5.5 Verzoek voor het verkrijgen van rekeninginformatie

Nieuw onder de EAPO-verordening is de mogelijkheid voor schuldeisers om een verzoek om rekeninginformatie in te dienen. Dit rekeninginformatie-verzoek is een verzoek aan de rechter om de informatie instantie van de lidstaat van tenuitvoerlegging de gegevens te laten inwinnen aan de hand waarvan de bank of banken en rekening of rekeningen van de schuldenaar kunnen worden geïdentificeerd. Van deze mogelijkheid is bij de Rechtbank Amsterdam in vier gevallen gebruikgemaakt. In één van de verzoeken is het EAPO ook daadwerkelijk uitgevaardigd. De Rechtbank Rotterdam heeft twee rekeninginformatie-verzoeken (deels) afgewezen.⁹⁰

Het verzoek om rekeninginformatie kan alleen worden gevraagd indien de schuldeiser reeds een uitvoerbare titel heeft verkregen.⁹¹ Een schuldeiser kan eveneens een verzoek om rekeninginformatie indienen indien hij al wel over een titel beschikt, maar deze nog niet uitvoerbaar is.⁹² In dat geval moet echter het bedrag waarop beslag zal worden gelegd gezien de omstandigheden aanzienlijk zijn. Bovendien moet de schuldeiser voldoende bewijsmateriaal verstrekken om de rechter ervan te overtuigen dat de informatie dringend verstrekt moet worden, omdat anders de latere inning van de vordering van de schuldeiser jegens de schuldenaar in het gedrang dreigt te komen. Is een rechter ervan overtuigd dat het verzoek om rekeninginformatie voldoende is onderbouwd en dat aan alle voorwaarden en vereisten voor de uitvaardiging van het bevel is voldaan,⁹³ dan verzoekt de rechter de informatie instantie van de

lidstaat van tenuitvoerlegging om uitvoering te geven aan het inwinnen van informatie.⁹⁴

In Nederland is de deurwaarder aangewezen als informatie instantie.⁹⁵ Artikel 5 lid 2 van de Uitvoeringswet bepaalt dat de deurwaarder bij meerdere banken tegelijk om informatie *kan* vragen. In de memorie van toelichting bij de Uitvoeringswet is – op verzoek van de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (‘SNG’) – benadrukt dat een deurwaarder gelet op de stand van de techniek niet verplicht is navraag te doen bij *alle* banken.⁹⁶ Een dergelijke verplichting zou met zo’n 200 banken in Nederland namelijk praktisch onuitvoerbaar zijn. Als in het rekeningverzoek niet reeds bepaalde banken worden genoemd, ligt het volgens de memorie van toelichting voor de hand dat een deurwaarder navraag doet bij de vijf grootste Nederlandse banken. De aangezochte banken zijn vervolgens verplicht met bekwame spoed te reageren op het verzoek van de deurwaarder.⁹⁷ De deurwaarder zal de verkregen rekeninginformatie of het ontbreken daarvan weer moeten doorspelen aan de rechter die ze heeft opgevraagd.⁹⁸

De bank mag de schuldenaar op zijn vroegst pas na dertig dagen informeren over de eventuele openbaarmaking van bepaalde persoonsgegevens.⁹⁹ Dit om te voorkomen dat door vroegtijdige kennisgeving het effect van het bevel tot conservatoir beslag in het gedrang komt. In de Nederlandse Uitvoeringswet is aan deze dertig dagen-termijn invulling gegeven door voor te schrijven dat een bank een schuldenaar pas na de uitvoering van het bevel tot conservatoir beslag door de bank mag inlichten.¹⁰⁰

Interessant is nog de manier waarop de rechter dient om te gaan met de gegevens die hij van de aangezochte informatie instantie heeft verkregen. Normaliter wordt het rekeningnummer waarop het beslagverlof ziet, in de beschikking van een rechtbank opgenomen. Uit de considerans bij de EAPO-verordening volgt dat in geval van een informatieverzoek de verkregen informatie niet aan de schuldeiser mag worden verstrekt in verband met de bescherming van de persoonsgegevens van de schuldenaar.¹⁰¹ Artikel 19 lid 2, onder f EAPO-verordening bepaalt dat in dat geval melding zal moeten worden gemaakt van het feit dat “het nummer is verkregen door middel van een verzoek overeenkomstig artikel 14” en dat de met het bevel belaste bank, “indien noodzakelijk overeenkomstig artikel 24, lid 4, tweede alinea, het nummer heeft verkregen van de informatie instantie van de lidstaat van tenuitvoerlegging”.¹⁰²

In vervolg hierop bepaalt artikel 24 lid 4, tweede alinea onder a) van de EAPO-verordening dat de bank het betref-

89 Vgl. artikel 41 lid 1 Brussel Ibis. Zie hierover ook Strikwerda 2015, nr. 278. Zie ook artikel 46 EAPO-verordening dat in lijn met ons standpunt bepaalt dat voor niet expliciet geregelde procedurekwesties dient te worden aangeknoopt bij het recht van de lidstaat waar de procedure wordt uitgevoerd; en artikel 32 EAPO-verordening dat op gelijke wijze bepaalt dat voor de rangorde van een EAPO aangeknoopt moet worden bij het recht van de lidstaat van tenuitvoerlegging. Zie voorts artikel 20 sub c) EAPO-verordening dat over de geldigheidsduur van een EAPO bepaalt, dat een EAPO gehandhaafd blijft totdat een maatregel tot de tenuitvoerlegging van de uitspraak in de bodemzaak van kracht is geworden. Het lijkt logisch om in de Nederlandse context onder ‘een maatregel tot de tenuitvoerlegging van een uitspraak’ de automatische omzetting door de betekening van de uitspraak als bedoeld in artikel 704 lid 1 Rv te begrijpen.

90 Rb. Rotterdam 4 april 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:3235; en Rb. Rotterdam 23 mei 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:6658.

91 Artikel 14 lid 1 EAPO-verordening.

92 Artikel 14 lid 1, tweede alinea EAPO-verordening.

93 Artikel 14 lid 2 EAPO-verordening bepaalt dat de schuldeiser aannemelijk moet maken waarom volgens hem de schuldenaar een of meer rekeningen bij een bank in een bepaalde lidstaat aanhoudt, en verstrekt alle hem beschikbare en relevante informatie omtrent de schuldenaar en de rekeningen waarop beslag moet worden gelegd. In zowel Rb. Rotterdam 4 april 2018 als Rb. Rotterdam 23 mei 2018 liepen de rekeninginformatieverzoeken vast op deze bewijslast. Zo overwoog Rechtbank Rotterdam in haar beschikking van 4 april 2018 dat “(d)e enkele omstandigheid dat gerekestreerde zaken doet, althans heeft gedaan, met in genoemde landen gevestigde vennootschappen (...) onvoldoende onderbouwing [is] voor het vermoeden dat zij daartoe ter plaatse een bankrekening heeft.”

94 Artikel 14 lid 3 EAPO-verordening.

95 Artikel 2 lid 1 Uitvoeringswet.

96 *Kamerstukken II* 2016/16, 34 462, nr. 3 (MVT), p. 12-13.

97 Artikel 5 lid 2 Uitvoeringswet. Artikel 5 van de Uitvoeringswet is gebaseerd op artikel 14 lid 5, sub d EAPO-verordening.

98 Artikel 14 lid 6 en 7 EAPO-verordening.

99 Artikel 14 lid 8 EAPO-verordening.

100 Artikel 5 lid 3 Uitvoeringswet.

101 Zie overweging 21 van de considerans van de EAPO-verordening.

102 Uit punt 5.3.2 van bijlage II volgt dat de rechter in dit geval de contactgegevens van de informatie instantie moet opgeven.

fende rekeningnummer bij de informatie-instantie van zijn lidstaat dient op te vragen wanneer het aan de hand van de informatie verstrekt in het EAPO, zoals naam en ‘andere bijzonderheden’, niet met zekerheid kan vaststellen of het om een rekening van de schuldenaar gaat.¹⁰³ Deze bepaling doet wat omslachtig en vreemd¹⁰⁴ aan. De uitsnede van Bijlage II, die hieronder is toegevoegd, verduidelijkt echter hoe een en ander er in de praktijk uit zou moeten zien:

5. **Bankrekening(en) waarop conservatoir beslag moet worden gelegd (*)**
- 5.1 Naam van de bank waarop dit bevel betrekking heeft:
- 5.2 Adres van de bank
- 5.2.1 Straat en nummer/postbus:
- 5.2.2 Plaats en postcode:
- 5.2.3 lidstaat (gelieve de landcode te vermelden):
- 5.3 Rekeningnummer(s) (gelieve het IBAN te vermelden, indien beschikbaar):
- 5.3.1 Heeft de schuldeiser het nummer van de rekening(en) in zijn verzoek meegedeeld?
- Ja, de schuldeiser heeft het (de) volgende rekeningnummer(s) meegedeeld:
- Nee
- 5.3.1.1 Indien de schuldeiser het nummer van de rekening(en) in zijn verzoek heeft meegedeeld, moet er dan ook conservatoir beslag worden gelegd op eventuele andere rekeningen van de schuldenaar bij dezelfde bank?
- Ja
- Nee
- 5.3.2 Is het rekeningnummer verkregen door middel van een informatieverzoek in de zin van artikel 14 van Verordening (EU) nr. 655/2014 en kan dit zo nodig worden verkregen van de informatie-instantie in de lidstaat van tenuitvoerlegging overeenkomstig artikel 24, lid 4, onder a), van die verordening?
- Ja. De contactgegevens van de informatie-instantie zijn:
- Nee

(*) Indien het bevel tot conservatoir beslag betrekking heeft op rekeningen bij meer dan één bank, vermeldt u hier de gegevens betreffende alle betrokken banken in de voor de schuldenaar en de schuldeiser bestemde exemplaren van deel A van het bevel. Wanneer u het formulier op papier invult, wordt u verzocht afzonderlijke bladen te gebruiken en elke bladzijde te nummeren.

Bron: Bijlage II van de Uitvoeringsverordening (EU) 2016/1823 van de commissie van 10 oktober 2016.

Het verzoek om rekeninginformatie is nieuw in het Nederlandse beslagrecht, maar niet onbekend.¹⁰⁵ Onder Nederlands recht is het al mogelijk om verlof te vragen tot het leggen van derdenbeslag onder een (groot) aantal banken zonder dat daarbij het rekeningnummer van de schuldenaar

hoeft te worden vermeld.¹⁰⁶ De verzoeker kan dan waarschijnlijk niet (met zekerheid) stellen dat de beslagdebiteur een tegoed bij (één van) die banken heeft. Bij de beoordeling van een dergelijk multi-bankbeslag is een belangrijke toets of het beslag proportioneel is. Deze praktijk blijkt in Nederland goed werkbaar¹⁰⁷ en is daarmee een interessant alternatief voor een schuldeiser die in Nederland conservatoir derdenbeslag wenst te leggen maar onbekend is met het rekeningnummer van zijn schuldenaar.¹⁰⁸

5.6 Over advocaatstelling en termijnen

Een versoepeling die de EAPO-verordening verder nog met zich brengt ten opzichte van het Nederlandse beslagrecht is de mogelijkheid om zonder advocaat een EAPO-verzoek te kunnen indienen.¹⁰⁹ Uit de cijfers van de rechtbanken Amsterdam en Rotterdam blijkt echter dat van deze mogelijkheid weinig gebruik wordt gemaakt. In Rotterdam was slechts één verzoek zonder advocaat ingediend en in Amsterdam ging het om twee verzoeken die waren ingediend door een deurwaarder.

Onze verwachting is bovendien dat niet-advocaatstelling ook geen regel zal worden. Uiterlijk binnen dertig dagen na de datum waarop een EAPO-verzoek is ingediend (of binnen veertien dagen na de datum waarop het bevel is uitgevaardigd) moet een bodemgeskil zijn ingesteld. Indien de vordering in het bodemgeskil de competentie van de kantonrechter te boven gaat, geldt dat in Nederland

103 Artikel 24 lid 4 onder b) EAPO-verordening bepaalt dat de bank in “andere gevallen” dan in geval van een rekeninginformatieverzoek géén uitvoering hoeft te geven aan het bevel.

104 Het lijkt niet voorstelbaar dat de bank die naar aanleiding van een informatieverzoek juist zelf gegevens aan de informatie-instantie heeft verstrekt over de bij die bank aangehouden rekening(en) van de schuldenaar, vervolgens aan de hand van het bevel niet met zekerheid kan vaststellen welke rekeningen de schuldenaar bij haar aanhoudt. Veeleer lijkt bij deze bepaling te zijn gedacht aan de situatie dat een lidstaat op grond van artikel 14 lid 5 onder b) EAPO-verordening ervoor heeft gekozen om de informatie-instantie toegang te verlenen tot de relevante informatie die de overheid in een register of op andere wijze bijhoudt, en dus niet bij de banken hoeft te worden opgevraagd.

105 Indien een schuldeiser over een executoriale titel beschikt, is naar Nederlands recht de schuldenaar overigens verplicht inlichtingen omtrent zijn inkomens- en vermogenspositie en omtrent voor verhaal vatbare goederen te verschaffen. Zie HR 20 september 1991, *NJ* 1992/552 (Tripels/Masson), m.nt. J.B.M. Vranken; en artikel 475g Rv. De verplichting tot informatieverzanding door de beslagschuldenaar is evenwel slechts beperkt afdwingbaar. Vgl. artikel 475g lid 2 Rv.

106 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 35 onder NB 5: “Dit leggen van derdenbeslag onder – soms – zowat alle (grote) banken van Nederland is in beginsel mogelijk (besluit LOVC d.d. 15 juni 2007).” In de nabije toekomst zal na artikel 475a Rv mogelijk een nieuw artikel (artikel 475aa Rv) worden ingevoegd, op grond waarvan aan de deurwaarder een bevoegdheid wordt toegekend tot het opvragen van informatie bij banken. Zie Wetsvoorstel Herziening Beslag- en executierecht, onder S. Te vinden via: <https://www.internetconsultatie.nl/herzieningbeslagenexecutierecht>. Uit de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel volgt dat de ratio hierachter is het voorkomen van de onnodige kosten die met het leggen van een multi-bankbeslag gepaard kunnen gaan (p. 41-42). De voorgestelde tekst van artikel 475aa Rv luidt als volgt: “Een deurwaarder die gerechtigd is tegen een schuldenaar [executoriaal, toevoeging auteurs] beslag te leggen, is bevoegd ten behoeve van het leggen van dit beslag aan een bank te vragen of deze geldmiddelen voor die schuldenaar onder zich heeft. De bank beantwoordt deze vraag onverwijld en stelt de schuldenaar pas in kennis hierover als er beslag is gelegd.”

107 Zie twijfelend, Van Kasbergen, *WPNR* 2016/7128, p. 974: “of deurwaarders in de praktijk geneigd zijn mee te werken aan het leggen van zo’n multi-bankbeslag is nog maar de vraag, onder andere gelet op een tuchtrechtelijke uitspraak van het Hof Amsterdam d.d. 28 juli 2015.” Met verwijzing naar Hof Amsterdam 28 juli 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:3081, «JOR» 2016/48, m.nt. E. Loesberg en B. Jakic, ‘De (beperkte) mogelijkheden van multibankbeslag’, *BER* 2016/102.

108 Overigens bepleitte de Raad voor de Rechtspraak in een eerder advies om invoering van het verzoek om rekeninginformatie in het Nederlandse beslagbestel, mits omgeven door de nodige waarborgen. Zie Advies Raad voor de Rechtspraak, Advies voorstel verordening Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen, 25 oktober 2011, p. 7. Ook Boeder is groot voorstander van invoering van een dergelijke bevestigingsbevoegdheid in Nederland. Hij is van mening dat sprake is van rechtsongelijkheid zolang deze mogelijkheid niet bestaat voor nationale beslagen. Zie Boeder, *TvPP* 2016/4, p. 92-93.

109 Artikel 41 EAPO-verordening. Vgl. Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 13 onder punt 18.

advocaatstelling in de bodemzaak verplicht zal zijn. In die gevallen zal een advocaat vaak al zijn ingeschakeld die het EAPO-verzoek voor zijn rekening zal nemen. Bovendien geldt dat naar Nederlands recht procesvertegenwoordiging wel verplicht is voor het instellen van rechtsmiddelen.¹¹⁰

Ook de verschillen in de termijnen die van toepassing zijn bij een EAPO en bij een Nederlands conservatoir derdenbeslag zullen naar verwachting niet doorslaggevend zijn. Zo geldt voor het instellen van het bodemgeschil naar Nederlandse recht in beginsel een iets kortere termijn van veertien dagen,¹¹¹ maar voor buitenlandse procedures mogen weer langere termijnen worden aangehouden.¹¹²

De EAPO-verordening bepaalt verder dat de aangezochte rechter binnen vijf respectievelijk tien werkdagen moet beslissen op een EAPO-verzoek van een schuldeiser, afhankelijk van het feit of de schuldeiser reeds beschikt over een executoriale titel.¹¹³ Het Nederlandse recht kent geen vastgestelde termijn, maar de rechter doet vaak zeer snel, soms al binnen een paar uur, uitspraak.¹¹⁴

Een verbetering voor een schuldeiser ten opzichte van de Nederlandse procedure is daarentegen de verplichting onder de EAPO-verordening voor een bank om vóór het einde van de derde werkdag na uitvoering van het EAPO, een verklaring af te geven of en in hoeverre beslag is gelegd op de tegoeden van de schuldenaar.¹¹⁵ Naar Nederlands recht is een bank hiertoe slechts verplicht binnen vier weken.¹¹⁶

In de praktijk worden de verschillende gestelde termijnen in de EAPO-verordening niet altijd even nauw gevolgd

Een laatste observatie is dat in de praktijk de verschillende gestelde termijnen in de EAPO-verordening niet altijd even nauw worden gevolgd. Uit de tot nu toe opgedane ervaring van de rechtbanken Amsterdam en Rotterdam blijkt dat verzoeken aan Italië en Spanje vaak lange response-termijnen kennen. Roemenië had daarentegen binnen afzienbare tijd gevolg gegeven aan een verzoek tot tenuitvoerlegging van een ingetrokken bevel. Omdat geen sanc-

ties zijn gesteld aan overschrijding van de tijdlimieten, zal de snelheid waarop op een verzoek wordt gereageerd ook in de toekomst afhankelijk blijven van de coöperatieve opstelling van betrokkenen.

6. Conclusie

Onbekend maakt onbemind. Het EAPO lijkt hiervan een sprekend voorbeeld. In de praktijk wordt het EAPO nog weinig toegepast, terwijl het EAPO bij de gelijktijdige beslaglegging van verschillende bankrekeningen in diverse lidstaten wel degelijk interessante voordelen biedt ten opzichte van de lokale- of de Brussel Ibis-route. De EAPO-verordening heeft een eenvormig instrument geïntroduceerd dat geen omzetting meer behoeft in de lidstaten en waarbij betekening of kennisgeving van het beslag pas hoeft te geschieden ná de beslaglegging. De bijlagen bij de EAPO-verordening begeleiden betrokken partijen daarbij langs de verschillende vereisten en voorwaarden van het EAPO en maken daarmee de praktische uitvoering van een EAPO eenvoudiger dan de verordening wellicht op het eerste gezicht doet vermoeden. Verder biedt het verzoek om rekeninginformatie onder de EAPO-verordening nieuwe kansen, al zijn deze mogelijkheden alleen beschikbaar voor een schuldeiser die reeds over een executoriale titel beschikt. De EAPO-verordening sluit bestaande beslagroutes niet uit. Een schuldeiser behoudt daarmee de mogelijkheid om via de lokale- of de Brussel Ibis-route nationale bewarende maatregelen te verzoeken. Voor beslaglegging op in Nederland gelegen bankrekeningen zullen vooral de verplichte zekerheidstelling en de beperkte omvang van het EAPO reden zijn voor een schuldeiser om toch te kiezen voor een Nederlands conservatoir derdenbeslag.

Over de auteurs

Mr. dr. C.G. van der Plas

Cathalijne van der Plas is advocaat bij Florent en als universitair docent Internationaal Privaatrecht verbonden aan de Universiteit van Amsterdam.

Mr. drs. D. Beunk

Daphne Beunk is advocaat bij Florent.

110 Artikel 7 Uitvoeringswet.

111 Beslagsyllabus, augustus 2018, p. 12 onder punt 13 en p. 18-19.

112 Beslagsyllabus, augustus 2018 p. 18.

113 Artikel 18 EAPO-verordening.

114 <https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Conservatoir-beslag/Paginas/doorlooptijd.aspx#tabs>.

115 Artikel 25 EAPO-verordening.

116 Artikel 720 en 476a Rv. Overigens wordt deze termijn voor de derdenverklaring mogelijk verkort naar twee weken na het leggen van het beslag, met dien verstande dat een schuldenaar die deze twee weken-termijn te kort vindt, desgewenst door een schriftelijke mededeling de termijn opnieuw op vier weken kan stellen. Zie Wetsvoorstel Herziening Beslagen executierecht, onder U.